

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΡΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

Άλμα

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ

ΑΘΗΝΑ 2019

ΝΕΦΕΛΗ / ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Χρήστος Χρυσόπουλος, Άλμα

Φωτογραφία εξωφύλλου: Χρήστος Χρυσόπουλος

Σχεδιασμός βιβλίου: Περικλής Δουβίτσας

Επιμέλεια: Βαρβάρα Καρζή

Πρώτη έκδοση, Οκτώβριος 2019

ISBN: 978-960-504-267-7

Για την ελληνική έκδοση:

© Εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ και Χρήστος Χρυσόπουλος

Ασκληπιού 6, Αθήνα 106 80

τηλ.: 210 3639962 – fax: 210 3623093

www.nefelibooks.com

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Οι συνταγές του Ναπολέοντα Δελάστου,
Οδυσσέας, 1996

Ο μανικιουρίστας, Οδυσσέας, 2000

Περίκλειστος κόσμος, Καστανιώτης, 2003

Σουνατά, Καστανιώτης, 2004

Φανταστικό μουσείο, Καστανιώτης, 2005

Το γλωσσικό κουτί, Καστανιώτης, 2006

Η λονδρέζικη μέρα της Λώρας Τζάκσον,
Καστανιώτης, 2008

(Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών)

Το διπλό όνειρο της γραφής, Πατάκης, 2010
(με τον Χάρη Βλαβιανό)

Ο βομβιστής του Παρθενώνα, Καστανιώτης, 2010
(Βραβείο Ravachol)

Φακός στο στόμα, Πόλις, 2012

(Βραβείο Laure Bataillon)

(Βραβείο Balkanika)

My mother's silence, Νεφέλη, 2014

Το σώμα του Τιρθανκάρρα, Νεφέλη, 2014

Η συνείδηση του πλάνητα, Εκδόσεις Οκτώ, 2015

Άννα Βέρα, fairead, 2015

Ο δανεισμένος λόγος, Εκδόσεις Οκτώ, 2016

Au-delà du bleu, Les Editions, Château des Ducs
de Bretagne, 2016

Η γη του θυμού, Νεφέλη, 2018

Της Νικολέτας.

Για όσα έδωσε ο χρόνος.

Τα παιδιά διψούσαν για την ωμότητα
των πραγματικών συναισθημάτων.

J. G. Ballard, *Εκτός ελέγχου*

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Επισκέπτης
Εκείνη
Μητέρα
Πατέρας
Κόρη - Άλμα
Εκείνος-του-ενός
Εκείνος-των-τεσσάρων
Εκείνη-των-πέντε
Εκείνος-των-οκτώ
Άλικη
Ένα

ΤΑ ΜΕΡΗ

Προοίμιο
Άλμα

Θεραπεία
Μονάδα - Επισκέπτης - Εκείνη - Άλμα

Επίλογος
Τα παιδιά που γνωρίζουν

Η Άλμα ολοκληρώθηκε στην πόλη Leuk της Ελβετίας τον Ιούλιο του 2019, με την ευγενική υποστήριξη του Διεθνούς Φεστιβάλ Λογοτεχνίας του Leukerbad. Θερμό ευχαριστώ στους: Hans Rupert, Anna Kulp και Cristine Huck για τη φιλοξενία τους.

Χρήστος Χρυσόπουλος

Συνολικό εμβαδόν: 492 τ.μ.

Αριθμός Διαμερισμάτων: 6

Αριθμός κλινών: 6

Προβλεπόμενος αριθμός φιλοξενουμένων: 6

Τρέχων πληθυσμός: 8

Εγκατάσταση: Μονάδα Διαμερισμάτων

Τύπος φιλοξενίας: Κλειστή

Ένταξη: Μαιευτική πτέρυγα

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Άλμα

Άλμα (με τη δική της φωνή)
Αναχρονισμός

Από τη στιγμή που ήρθα εδώ σταμάτησα να μεγαλώνω.

Βγήκαν όλοι από τα δωμάτιά τους και στάθηκαν γύρω μου. Αυθόρμητα, δίχως να τους φωνάξει κανείς. Εκείνος με άφησε κάτω απαλά. Αισθάνθηκα για πρώτη και μοναδική φορά τη γη στα πέλματά μου. Ήμουν ολόγυμνη, μα δεν ντρεπόμουν. Έφεραν ένα λευκό σεντόνι και με κάλυψαν, όπως τα αγάλματα.

Είμαι ό,τι πιο πολύτιμο για εκείνους. Είμαι εύθραυστη, όπως ένα νεογέννητο μωρό. Από τότε που μπήκα εδώ, αυτό που με κρατά ζωντανή δεν είναι η υλική τροφή, είναι η περίσσια αγάπη. Η επαφή, το άγγιγμα, το χάδι. Κάθε φορά που με αγκαλιάζουν, η τρυφερότητά τους με θρέφει. Δεν γνωρίζω τίποτα περισσότερο από αυτό που μου δείχνουν τα αισθητήρια όργανά μου. Μιλούν μεταξύ τους, αλλά ποτέ δεν απευθύνονται σε εμένα. Ζω με την όραση, με την αφή. Με τις θερμοκρασίες, τους ήχους... Τους περιεργάζομαι φέρνοντας τα ακροδάχτυλά τους να ακουμπήσουν στα χείλη μου.

Ο χρόνος για μένα έχει σταματήσει στο διαρκές παρόν. Οι μέρες μου περνάνε από τα χέρια του ενός στα χέρια του άλλου. Δεν πατώ στο έδαφος, ζω από αγκαλιά σε αγκαλιά. Με θωπείες, σιγοφιθουριστούς φθόγγους και ασπασμούς.

Έχω σταματήσει να μεγαλώνω. Αυτό τους καθησυχάζει. Δεν θα με χάσουν. Δεν θα γίνω ποτέ κάτι διαφορετικό από αυτό που γνώρισαν όταν βρέθηκα πρώτη φορά ανάμεσά τους. Δεν θα αλλάξει η αγκαλιά στο στήθος τους. Τους αγαπώ όλους μονομιάς. Αξεχώριστα. Λες και είναι ένας άνθρωπος. Με μια αγάπη μητρική. Αποφάσισα σιωπηλά με τον νου μου να τους δώσω ονόματα δικά μου. Ονόματα θηλυκά. Διάλεξα από τις λέξεις που άκουσα γύρω μου εκείνες που ήχησαν ομορφότερες στα αυτιά μου. Τα ονόματά τους είναι: Ωλένη, Παλάμη, Χολή, Οδύνη, Τομή, Λαγόνα, Ουλή.

Έχω σταματήσει να μεγαλώνω και μένω κλεισμένη εδώ, ανάμεσά τους. Τρέφομαι με φροντίδα και τρυφερότητα. Η τροφή μου είναι το αγκάλιασμά τους. Δέρμα με δέρμα. Ζω κουλουριασμένη στα χέρια τους.

Έδωσα στον εαυτό μου το όνομα Άλμα.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Μονάδα - Επισκέπτης - Εκείνη - Άλμα

Μονάδα

Προβλέφθηκε στον σχεδιασμό του νοσοκομείου ως υγειονομικό πείραμα. Εντάχθηκε στη μαιευτική πτέρυγα του ισογείου. Γειτονεύει με τα εξωτερικά ιατρεία και τις αίθουσες αναμονής.

Υπέστη πολλές αυθαίρετες επεμβάσεις στο πέρασμα του χρόνου. Κάποιες έγιναν επιμελώς, με προσεκτική εργασία. Άλλες ήταν βιαστικές και πρόχειρες, ενώ άλλες –μολονότι εφήμερες– αποδείχτηκαν απροσδόκητα ανθεκτικές. Η αρχική της αποστολή σταδιακά εγκαταλείφθηκε. Κατέληξε να αποτελεί μια παραδοξότητα που διατηρείται λόγω γραφειοκρατικής αμνησίας.

Χωρίζεται σε έξι συνδεδεμένα Διαμερίσματα. Η διάταξη των χώρων συνιστά ένα πανοπτικό σύστημα, μέσω του οποίου επιτηρούνται οι μεταβάσεις από το ένα σημείο στο άλλο. Τα Διαμερίσματα είναι πανομοιότυπα και μόνο ο προσανατολισμός διαφέρει. Καθένα διαθέτει δυο δωμάτια, μια μικρή αποθήκη και μια ατομική τουαλέτα. Τρία κοινά λουτρά εξυπηρετούν τους ενοίκους. Η κοινόχρηστη κουζίνα χρησιμοποιείται και ως χώρος συνάντησης.

Μοιάζει με κιβωτό που ξεχάστηκε καταμεσής του νοσοκομείου. Λογής ετερόκλητα αντικείμενα σω-

ρεύτηκαν αδιακρίτως στα Διαμερίσματα από χρόνο σε χρόνο, καθώς οι παλαιότεροι ένοικοι αποδήμησαν ή μεταφέρθηκαν αλλού, ενώ τα υπάρχοντά τους παρέμειναν στη Μονάδα. Κι έτσι, σταδιακά, η Μονάδα μεταμορφώθηκε σε έναν παράδοξο αναχρονισμό. Δεν θυμίζει σε τίποτα υγειονομική υπηρεσία. Είναι περισσότερο μια άναρχη Βαβέλ. Τα δωμάτια φέρνουν στον νου κάτι ανάμεσα σε νοσοκομειακή πτέρυγα, αποθήκη και προσωπικό οικιακό χώρο. Θα μπορούσαν να είναι δωμάτια γηροκομείου ή θάλαμοι φυλακής.

Κι έτσι όλα είναι λίγο παραπλανητικά εκεί. Ακόμα και τα ονόματα των ασθενών δεν αντιστοιχούν στα αληθινά: αναγνωρίζονται με βάση τα χρόνια που έχει συμπληρώσει ο καθένας στη Μονάδα: Εκείνος-του-ενός, Εκείνος-των-τεσσάρων, Εκείνη-των-πέντε, Εκείνος-των-οκτώ... Οι μόνες εξαιρέσεις είναι η Άλκη, έχουν ξεχάσει πριν πόσο καιρό εισήχθη, και η Ένα, το όνομά της θα έπρεπε να ήταν: Εκείνη-των-δέκα.

Απαγορεύεται να φιλοξενηθεί ζώο στη Μονάδα. Δεν επιτρέπονται οι διαπληκτισμοί. Κανείς δεν μιλά στον άλλον απρόσκλητα. Οι εσωτερικές πόρτες των Διαμερισμάτων παραμένουν πάντοτε ανοιχτές. Όλα τα αντικείμενα, ακόμα και τα πιο ευτελή, είναι λεπτομερώς καταγεγραμμένα στο πρωτόκολλο. Δεν υπάρχουν νοσοκόμοι, φροντιστές ή γιατροί στη Μονάδα. Δεν ακολουθείται ημερήσιο πρόγραμμα. Έχουν εγκαταλειφθεί οι θεραπευτικές εργασίες. Καθένας εκεί ζει μόνος. Προσφέρεται τυπικά και με απρόσω-

πη συνέπεια η ελάχιστη φροντίδα που προβλέπεται από τον κανονισμό λειτουργίας.

Μονάδα

Όταν πια μεγαλώσεις

Όταν πια μεγαλώσεις, όταν γεράσεις, επιστρέφει σαν μια αθώα τρέλα η ξεγνοιασιά της παιδικής ηλικίας. Το βλέμμα σου γίνεται παιδικό, αφελές... Ένα μειδίαμα εγκαθίσταται στο πρόσωπο προτρέποντάς σε να διακωμωδείς ακόμα και το πιο τετριμμένο πραγματάκι: ένα λαστιχάκι πεταμένο στο πάτωμα, ένα μπουκάλι αναψυκτικού, ένα ασχημάτιστο σύννεφο. Τα χρόνια, πρώτα από όλα, σε κάνουν παιδί. Αποζητάς με λαιμαργία το επόμενο γλυκό. Το βλέμμα σου μαγνητίζεται από τις αντανακλάσεις του νερού.

Εκείνη-των-πέντε

Διαμέρισμα

Δεν την απασχολεί η ευταξία. Σκορπισμένα ενθύμια και σκονισμένα αντικείμενα δικά της και άλλα που δεν της ανήκουν. Παραμελεί ακόμα και την προσωπική της υγιεινή. Έχει μια μικρή συλλογή ξένων δίσκων. Ένα βραχιόλι πεταμένο στο πάτωμα. Μια φωτογραφία της στη σκηνή κάποιου θεάτρου. Πολύ νεότερη. Σε ένα άλλο ενσταντανέ, δυο γυναίκες παντελώς ανέκφραστες τη στιγμή που φωτογραφίζο-

νται. Στο πάτωμα πεταμένη κι άλλη φωτογραφία, νεότερη ξανά, τα ολόσια μαλλιά της πιασμένα με μαντίλι, όρθια μπροστά σε ένα μικρόφωνο μιλά ή τραγουδά με τα χέρια ανοιχτά.

Επίσης, μια διαφημιστική κάρτα από κάποια ταινία της δεκαετίας του '60: ένα ζευγάρι αγκαλιάζεται σε κίτρινο φόντο, ο τίτλος γραμμένος με κόκκινο μελάνι, κόκκινες καρδιές στη δεξιά γωνία της κάρτας. Ξανά φωτογραφίες: ένα πορτρέτο της Ρόμι Σνάιντερ, Εκείνη-των-πέντε στη βάση ενός μαρμάρινου λέοντα. Ένα κλειδωμένο λουκέτο. Φίλτρα για στριφτό τσιγάρο. Ένας ακόμα αναπτήρας, ένα διακοσμητικό κεραμικό σκεύος σε κίτρινο χρώμα, βότσαλα και κουκούτσια από ροδάκινο, ένας παγκόσμιος χάρτης...

Εκείνη-των-πέντε
Κανείς δεν χωράει εδώ

Είναι λιγομίλητη και κάπως απότομη στους τρόπους της. Δεν νοιάζεται και τόσο για τις συμβάσεις της συγκατοίκησης. Δεν ρωτά ποτέ για να βάλει μουσική. Κυκλοφορεί ξυπόλητη. Τρώει σε όλα τα δωμάτια. Σχορπάει τα αποφάγια της σε όλο το Διαμέρισμα.

Κάποια μέρα στην αρχή, όταν ο Επισκέπτης είχε μόλις έρθει, κάθισαν οι δυο τους αντικριστά στην κόγχη του μεγάλου τραπεζιού της κοινόχρηστης κουζίνας. Είχαν περάσει μερικές μέρες από την εισαγωγή του και είχαν ήδη ζυγιάσει ο ένας τον άλλον, δίχως πολλή συναναστροφή. Η κουζίνα είναι το πιο ζε-

στό δωμάτιο της Μονάδας. Ένας μεγάλος στύλος του ηλεκτρικού υψώνεται έξω από το παράθυρο, αλλά ο κορμός του είναι πολύ λεπτός για να αφήσει σκιά. Πιο πίσω μπορεί κανείς να διακρίνει μια συστάδα από μεγάλες λεύκες. Ο Επισκέπτης έπινε ένα ποτήρι πορτοκαλάδα και εκείνη καθάριζε ένα καρότο. Ο ήλιος είχε, θαρρείς, σταθεί έξω από το παράθυρο και η τραβηγμένη κουρτίνα έβαφε το φως με μια σκούρα πράσινη χειρουργική απόχρωση. Δεν γνώριζε τίποτα για εκείνη.

«Πρέπει να ζήσω ως το τέλος την ιστορία».

«Δεν ήξερα ότι...»

«Ναι».

«Πόσο έχεις ζήσει;»

«Σχεδόν καθόλου. Πολύ λίγο. Δεν ξέρω...»

«Ναι, είναι δύσκολο, αλλά αν βρεθεί ένα καλό ξεκίνημα...»

«Το ξέρω. Δεν είναι η μόνη ιστορία. Δεν έχω χρόνο να αφιερωθώ σε κάτι άλλο».

«Υπάρχει κι άλλη;»

«Ναι, αλλά δεν τη μετράω».

«Εντάξει».

«Η πραγματική ιστορία είναι αυτή εδώ. Περιμένω να τη ζήσω».

Την επόμενη στιγμή ο αέρας σήκωσε την κουρτίνα και, όπως φωτίστηκαν οι τοίχοι, η προσοχή του στράφηκε στα πράγματα που υπήρχαν φυλαγμένα στην κουζίνα. Η ατμόσφαιρα ήταν στυφή με μια αδιόρα-

τη υποψία σήψης που γλύκαινε. Κάπου στριφογύριζε βουίζοντας μια μύγα.

Καθάρισε ένα δεύτερο καρτότο αφήνοντας τα πορτοκαλιά φλούδια πάνω στην κίτρινη λάκα του τραπεζιού. Είχε, θαρρείς, διαλέξει το κολατσιό της με βάση τα χρώματα.

«Είναι ένα ζευγάρι που αποφασίζει να φύγει».

«Για πού;»

«Θέλουν να πάνε κάπου μακριά, δεν έχει σημασία».

«Και τι συμβαίνει;»

«Η πρωταγωνίστρια είναι μια νεαρή κοπέλα».

«Από πού;»

«Δεν έχει σημασία».

«Εντάξει».

«Η ουσία είναι ότι θέλει να κάνει ένα παιδί και αυτό δεν της το επιτρέπει η οικογένειά της».

«Κατάλαβα».

«Εκείνη όμως επιμένει να γίνει μητέρα, θέλει να κυφορήσει ένα δικό της πλάσμα, μα δεν μπορεί. Δεν επιθυμεί να παντρευτεί. Μελετάει άρθρα στα περιοδικά και γνωρίζει όλες τις λεπτομέρειες της γέννας, ονειρεύεται το παιδικό δωμάτιο και θέλει να γίνει μητέρα».

«Και θέλει να κάνει ένα παιδί;»

«Ναι, ένα κορίτσι, αλλά η μητέρα της δεν της το επιτρέπει. Όλη της η οικογένεια την ελέγχει καθημερινά. Δεν της το επιτρέπουν. Άλλοι προσπαθούν να τη μεταπείσουν και άλλοι να την εμποδίσουν με

φόβο ή απαγορεύσεις. Δεν είναι εύκολο για εκείνη».

«Και θα ζήσεις αυτή την ιστορία;»

«Δηλαδή;»

«Με ποιον τρόπο την ελέγχουν...»

«Είναι οι γονείς της. Τους αγαπά και τους μισεί την ίδια στιγμή. Θέλει να τους σκοτώσει για διάφορους λόγους, όχι μόνο εξαιτίας του περιορισμού που της επιβάλλουν. Το λέει η ίδια, ότι πολλές φορές θα ευχόταν να ήταν ήδη νεκροί. Ειδικά η μητέρα της, “εκείνη γέννησε”, λέει, “εμένα μου το απαγορεύει”. Μα δεν μπορεί να μην τους αγαπά κιόλας. Είναι οργισμένη, αλλά ταυτόχρονα αισθάνεται ενοχή για τα βαθύτερα αισθήματά της. Κι έτσι διαρκώς επαναστατεί και διαρκώς υποτάσσεται. Δεν μπορεί να ξεφύγει. Αυτό είναι το δράμα της. Αυτό την αρρωσταίνει».

«Είναι ακόμα που, ως γυναίκα, δεν θα ήταν, φαντάζομαι, εύκολο σε κάθε περίπτωση να...»

«Εκείνη θα ήθελε να μην ήταν κόρη».

Σε μια γωνιά του Διαμερίσματος είναι κρεμασμένο ένα κοντό γυναικείο σακάκι. Μοιάζει καινούριο, αφόρετο και είναι προσεκτικά περασμένο σε μια μεταλλική κρεμάστρα. Η πλάτη του ενδύματος ακουμπά στον τοίχο και έχει αφηθεί ανοιχτό, ξεκούμπωτο. Μοιάζει να ανήκει σε κάποιο χωρισμένο ταγέρ. Τα πέτα έχουν μαύρο στρίφωμα που κυκλώνει όλο το περίγραμμα του σακακιού σαν κορδόνι και στολίζει επίσης τη ραφή στις τσέπες. Δεν έχει οξείες γωνίες, κάθε του άκρη είναι στρογγυλεμένη και αμ-

βλεία. Τα μανίκια έχουν το ίδιο μήκος με τον κορμό. Τα πάντα επάνω του μοιάζουν αυστηρά μετρημένα. Τα δυο κουμπιά είναι ραμμένα το ένα κοντά στο άλλο, θαρρείς, στην ίδια απόσταση των ματιών Εκείνης-των-πέντε. Το ύφασμα είναι χοντρό, μάλλινο φαροκόκαλο. Σφιχτά πλεγμένο. Δεν έχει μετακινηθεί ποτέ από τη θέση του. Θα μπορούσε να το περάσει κανείς για διακοσμητικό αντικείμενο ή για κάποιο ενθύμιο. Κι όμως, δεν μοιάζει να εξυπηρετεί τέτοιον σκοπό. Δεν είναι στολίδι. Ούτε έχει ξεχαστεί εκεί. Η παρουσία του δεν είναι ευχάριστη. Μοιάζει περισσότερο με ένα εμπρόθετο έκθεμα. Ένα σήμα. Μια υπενθύμιση ή ίσως μια υπόδειξη. Υπάρχει κάτι πένθιμο σε αυτό το κρεμασμένο ρούχο. Σαν άνθρωπος με τα χέρια κατεβασμένα. Κάτι πεθαμένο που τοποθετήθηκε επιμελώς εκεί.

«Τι εννοείς;»

«Καλύτερα να μην μπούμε σε λεπτομέρειες».

«Εντάξει...»

«Βρίσκει κάποιον άντρα και αποφασίζουν να φύγουν μαζί».

«Εντάξει».

«Όμως μεσολαβούν πολλά ως εκείνη τη στιγμή».

«Εκείνος θέλει να γίνει πατέρας;»

«Όχι, εκείνος ήθελε μόνο να φύγει. Εκείνη ήθελε το παιδί. Το παιδί υπήρχε ήδη κάπου αγέννητο».

«Ερωτεύτηκαν;»

«Τι να απαντήσω...»

«Επειδή είναι ερωτική ιστορία».